

מסורת הש"ס

(א) יבנים דגרי"ח, תבא תיבת
 גלגליתא הרמז"ס פ"ט מכללות
 נחלות י"ב ושאר אוריינית י"ב
 אלה ה"ל א"ר אסימא איתמר
 והכי איתמר לא שו אלא
 ששבוו בנסים מחמת עצמן
 אבל שבוו בנסים מחמת
 נסכים השבחה לאומצו,
 (ו) ויטין ד"ה, (ז) וס"ה, (ח) וק"ה
 פ"ה"ש, (ט) לעיל ק"ה, (י) וק"ה
 ק"ה, (י"א) ויטין ד"ה, (י"ב) קדושן מה.
 ויטין י"ב, ד"ה, איתמר קמח, ד"ה
 קמחוט לא איתמר א"ר רבנא
 א"ר, (א) תבוצותא, (ב) א"ר
 (ג) ונבמ, דגריס"ל ו"ה נמצא א"ר
 ב"ה"ש, (ד) ש"ר ד"ה נבמ ד"ה
 מוחא שאריו ד"ה א"ר עלא עשאו
 ל"ה תחטת ע"כ וד"ה וד"ה
 א"ר סימן נ"ח, (א) וס"ה, (ב) וק"ה

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות הגר"א

[א] רשב"ם ד"ה קנאו.
מוקמינן. ז"ל ומוקמינן. ור"ל
בסמוך (כמ"ש יחד לו כ' כגון
שהיה אזרחי כו' אפי' כו') ומ"ש
ובמסכת גיטין קאי אלמעלה
(דגם) שם א"ת דהוי הלכתא בלא
טעמא. ודפוס יטן הביטא
בד"ש צ"ס "כדלקמן ובמסקנא
מוקמינן" וא"ש ג"כ כתיב):

מוסף תוספות

א. וְהָיָה כִּי תִשְׁמָעוּ אֶת הַקוֹל אֶת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם
וְכָסַף מִמֶּנּוּ אֶת הַחֵטְא אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם
דְּשָׁבָק אָבִוּהוּ וּמִיִּיחִידוֹ הָיָה
אֲנִי וּמִשְׁכַּב לַיְלָה
לְנִסְכִּים, וְהִינֵנּוּ לִי בָּעֵץ
אֵינִי אֶם מִנְסֵי עֵבֶר
אֶם מִנְסֵי אֲשִׁירָה, מִשְׁכָּל מִשְׁכָּל
לָנִי; ב. וְכִי תִשְׁמָעוּ אֶת הַקוֹל
לְטוֹרָה אֲשֶׁר בְּכִנֵּי יָמֵינוּ בְּכִנֵּי
בְּעֵלֵי, שְׂמִימֻךְ כִּנֵּי מִסִּי
הַקֹּלֵה; ג. וְכִי לֹא יִבְלַע עֵלֵינוּ
הַקֹּל וְהַרְשָׁעָתוֹ בְּכֵל עֵלֵינוּ עַם
יִשְׁרָאֵל וְכִי יִבְלַע עֵלֵינוּ כִּיִּן
יִשְׁכַּח מִלּוֹת וּמִשְׁכָּבָתוֹ אֲתָה
הַנְּכִסִּים שׁוֹרָתָה וּמִשְׁכָּבָתָה אֲתָה
וְאִתְּמוֹתָ מִלּוֹת שְׁחֵלֵי יָד
כִּיִּלֵּי כִי יִהְיֶה מִשְׁחֵלֵי יָד
כִּיִּלֵּי עַל הַקֹּלֵה; ד. שְׁחֵלֵי
אֵין הָאֵשֶׁת חִיבָתָה וְכִי אֵין
לְעִשֹׁת בְּעֵבֶר
הַשְּׁחֵלֵי בְּכִשְׁתָּנוּ וְכִי, וְכִיִּן
שָׁכַן אֶם הִרְחִיב אֶת הַשְּׁחֵלֵי
בְּכִשְׁתָּנוּ לִמַּח אֶת עֵינֵי שְׁחֵלֵי
וְרִוְחָה לִּי בְּכִשְׁתָּנוּ יָד יִבְלַע
הַיְיָ; וְכִיִּן בְּכִשְׁתָּנוּ שָׁכַן
מִסְּמָן, וְכִיִּן אֶת הַקֹּל וְכִיִּן
אֶמֶר לוֹ בְּכִשְׁתָּנוּ מִתְּנוּ
מִשְׁכָּבָתָה לִּי אֶת הַקֹּל וְכִיִּן
מִשְׁחֵלֵי, אֶת שְׁחֵלֵי הָאֵשֶׁת
לְעִתָּה לִּי לְוִיִּן וְשֹׁמֵר שָׁכֵן

אודיני. צור וכיסיו וסוכרין אותו ו
עצמו הוא. שמשמרין אותו הגדולים
יהיה הפקר לכל שאצי מיס: דלי
להוציא משלהן כלום עליו אלף לשמר
עזד (א) צקן עיסקא. ותשיב ליה
שנח נכסים ממחנת נכסים והאיל ואין
צריך טורח כל כך אלף לקנות ולמכור:
לא שציק גירסיה וטרה לאחריני.
וכמי שאמר ראו מה שהניח לנו אבא
דמי. ושעמי מהבא דכל היבא דמאן
דהוא כמו רב ספרא אע"ג דלא אמר
לעצמי אני עושה מאן דאמר רב
השביח לעצמו: אשה חפז צדיקה.
חו תטול כתובתה ותלך לה או
תטרח קמי יתמי ותהיה ניזונת ומעשה
ידיה שלהן ואין לה להשתכר בממון
היורשים: באשה יורש. כגון שנשא
ראובן בת שמעון (א) ומתו וירשו בני
ראובן ובת שמעון את נכסי יעקב אבי
ראובן או כגון בת דין הבנות או בת
הבן בין הבנים דינה צדקה האין את
שאמר בעלה תטול אשתי כאחד מן
הבנים אם השביחה את הנכסים
פירשה לעצמה לא פירשה השבח
לאחנה. ואחמנה שאמרה צד"ד
ראו מה שהניח לי בעלי הריני עושה
ואוכלת השביחה לעצמה והוא דלא
שקלא מוויי דאי שקלא מוויי ה"ל
תנאי אחמנה ניזונת מנכסי יתומין
ומעשה ידיה שלהן הלכך אשה שמת
בעלה והניח נכסים מועטין שאין
בהן כדי כתובתה אם אמרה ראו מה
שהניח לי בעלי ותעטלו צד"ד או
ירשין להשביעה על כתובתה אפילו
השביחה אלף כבר השביחה לעצמה
אבל אם השביחה הנכסים סתם
תטרוף כתובתה והמותר ליורשין
ואע"פ שלא נשתייר מצעלה אפילו
רביע כתובתה: אחוילי אחלה. וחזרה
בה ממנה שאמרה תחלה הריני עושה
ואוכלת קא משמע לן: קנאו. הבן
לאותו הבית. תקנת חכמים היא
למנוח בלא טעמא דלדלקין וצמח
גיטין (א) ומקטין (א) כגון שיש לאביו
צביר בית אחר לדור צו: ודוקא
גדול צו. דבזי האי גוונא חביב ליה
טפי וגמר ומקני ליה: ייחד לו בית
ועיניו. כלומר ייחד לו האב לבנו
בית שיש עלייה על גביו: אכסדרה.
דרך אכסדרה נכנסים לבית: שני
בית אכסדרה קנה היינו משום ד
שני בתים זה לפנים מזה מהו:
קנה דכיון דמשתמש האב בבית לא
לצנו: ענינא דהרסנא. כלי מלא ד
דמשא. כוס מלא שמן: שווינו
כך אף על פי שאינו דין תורה כ
הא. המשא אשה לבנו ותקנת חכמים
הדבר לשאת אשה ואין מקום
סהר דלא עקר מחלת הבנים ולא
ממך שאוכלין על ידה: צמעד
מתנה: קנה. כך תקנו חכמים
הצדיות ולא הזיקו חכמים

שקוּת שְׁדוֹת מִמִּימֵי: מַחֲמָה
וּרְיִכִּין לַעֲמוּד עַל גִּבּוֹ פֶּן
יִרְחֹא עֲבִידָא. חֵינֶן נְרִיכִין
וְגַם הַקְטָנִים יִכּוּלִין לַשְׁמֵרוֹ:

אודייני השכר לאמצע והא אודייני דמוחמת
עצמו⁶ [הוא] אשאני⁷ אודייני דלנטירותא הוא
דעבידא ואפילו קטנים נמי מצו מנטרי לה:
אמרו ראו מה שהניח אבא הרי אנו עושין
ואוכלין השביחו לעצמן: רב ספרא שבק
אבוב זוזי שקלינהו עבד בהו עיסקא אתו
אחי תבעוהו בדינא קמיה דרבא אמר להו
רב ספרא גברא רבה הוא לא שביק גירסיה
וטרח לאחריו: האשה שהשביחה את
הנכסים השביחה לאמצע: אשה בנכסי
יתמי מאי עבדתה אמר רבי ירמיה באשה
יורשת פשיטא מהו דתימא כיון דלאו
דרכה למטרח אף על גב דלא פריש כמו
דפריש דמי קמשמע לן: ואם אמרה ראו
מה שהניח לי בעלי הריני עושה ואוכלת
השביחה לעצמה: פשיטא מהו דתימא
כיון דשביחא לה מילתא דאמרי קא טרחא
קמי יתמי אחולי אחלה קא משמע לן⁸ אמר
רבי חנינא יהמשיא אשה לבנו גדול בבית
קנאו ודוקא גדול ודוקא יתולה ודוקא
אשתו וראשונה ודוקא שהשיאו ראשון
פשיטא ייחד לו אביו בית ועלייה בית
קנה עלייה לא קנה בית ואכסדרה מהו
בשני בתים זה לפנים מזה מהו תיקו מיתיבי
ייחד לו אביו בית וכלי בית לכלי בית קנה
בית לא קנה אמר רבי ירמיה כגון שהיה
אוצרו של אביו מונח שם נהרדעי אמרי
אפילו שובכא דיוני רב יהודה ורב פפי אמרי
אפילו עציצא דהרסנא מר זוטרא אנסביה
לבריה ותלא ליה סנדלא רב אשי נסביה
לבריה ותלא ליה אישישא דמשחא⁹ אמר
מר זוטרא הני תלת מילי שוינהו רבנן
¹⁰ כהלכתא בלא טעמא חדא הא אידך
¹¹ דאמר רב יהודה אמר שמואל הכותב כל
נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופא
אידך¹² דאמר רב מנה לי בידך
תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה:
מתני'

דל"ה הו' אמרי גדולים ראו מה שהניח לנו אבינו היו אהבי הקטנים או קרוביהם משכירים להם פועלים משל אביהם בשבילים וממלא אודעניהו אחולי אחיליו גביהו ובעובדא דמרי בר איסק (ב"מ דף ט"ט): דל"ז אחוה לפלוג לי נמי מפרידימי ובוסתני דשחל ואמר ליה רב חסדא שפיר קאמר קר דתנן הניח גדולים וקטנים כו' השבצא לאמנעל על שחלם בצעמו אלח השכיר פועלים ממעות הירושא^א ואותו הלח נמי היה מואל קרובים דהוי שחלי ליה וכן אחי דרב ספרא היו מואלין שיסתכרו בצמעותיהן דלחן טורח למכור ולקנות אי ללו דהוי כאלוהן להן רלוא ופריך מאלדיה דמחמת עצמו הוא שחל ליה מואלין שדיינא להם אותה שחלה לפי שצריך לעמוד שם זמן מרובה ומשני דקטנים גופייהו מנטרי ואם היו מודיעין להם היו עושין ועוד יש פירוש רבינו תם ופירוש ריב"ם ולא ישרו צעיי ר"י: **אודייני** פי' צקוטטרס צור וספורי ואין נראה לרבינו תם אלח מספרים שהוא כלי גבוה שעומדת עליו שומרי שדות וזכרים לנלות מעליו למרחוק וגם הוא ראוי לישן עליו כדלמרינן בפרק בתרא דמועד קטן (דף ט"ז) יסן על גבי מטא או על גבי ספסל או על גבי אודייני ויש ספרים שכתבו צהן אידווי כמו דוי להכא ולהכא (תמיד דף ט' ובשבת לה): **באשה** יורשת פירש צקוטטרס כגון רלובן שנשא בת שמעון אחיו ומת יעקב אביהם ואחר כך מתו רלובן ושמעון שאלו יורשין בני רלובן ובת שמעון מאביהן וקלת קשה לישנא דרלוא מה שהניח לי בעלי דמשמע דירשה מצעלה ולא מיעקב ופירש ריב"ם אחי יורשת שנשא רלובן בת שמעון אחיו ומת והיו לו לרלובן אחים קטנים או ומה אחים קטנים דהוו יתמי והרי היא יורשת את בעלה עם הקטנים שהיא צמקוס אביה ומיהו קשה (א) דקאמר^י בצמקון דטרחה קמי יתמי דמשמע בני בעלה^ב על כן נראה לר"י כפירוש צקוטטרס דכיון שחל לוחל פירות ירושתה כל ימי חיו דכין שייך שפיר רלוא מה שחלה לי בעלי^א אי נמי כללון אחר שפירש צקוטטרס שאמר הצעל תטול האשה כחד מן הצנים:

ואם אמרה ראו מה שהניח יי בעלי. פירש בקונטרס וכן
לדמרה הכי לית לה מוויזי ואין נראה לרשב"א דדוקא אס
מכרה כתובתה או ל לקחה כתובתה צבית דין אין לה מוויזות אבל
זו שלא לקחה כלום מכתובתה אלא נכסי מלווה שלה או מה שירשה
חו מה שנתן לה בעלה כלאחד מן הצנים לא הפסדה מוויזות
לדפי' מכרה מקנת כתובתה אמרינן בפרק אלמנה (כתובות דף קמח.)
דלית דחש ליה לר' שמוען דלאחר מוקנת כספא ככל כסף ולא
הפסדה מוויזות כ"ש נכסי מלווה דלא שייכי כלל לכתובתה וגם מה
שפירש שם נתעצלו בית דין להשביעה מה שהשביעה לעצמה
לא ידע רשב"א מנליה דלעולם הויא בחזקת יורשים עד שיבטיעוה
צ"ד דאין לה כח לגבות כתובתה אלא צבית דין והכא מיירי דוקא
באשה יורשת: **בית** ואבסדרה מהו. דנהי דעלייה לא קנה
אבסדרה שייכא טפי לגבי בית ואם תמנא לומר לא קנה משום
דאין צו משמיש בית שני צמים זה לפנים מזה מהו דכבתי אחד דמי
ולפירושו הקונטרס הוה ליה להקדים צביא דשני צמים לבית ואבסדרה:
אסמכא דעמיא דבן וגם אין לו אלה לדור סבירא הוא שנתנו לו וכן
תכיון אלא לכדדי שלא הוה מניח בניו בזה כלום וצבעמד שלשמן
ידו לו צבעמד שלשמן הקנה לו לגמרי ונראה לר"י דצבעמד שלשמן
דגדליים עד במעמד שלשמן קנה. עד כאן שיטת הר"א ז"ל:

ל כך כדי שלא תנעול דלת בפני לווין.

פשיטא הואיל דיוור' היא לאמצע השביל
 ישיטא. (ב) מה לי היא משאר יורשין דמפ
 ס גמר ונתנו לו אע"ג דלא כתב ליה מת
 ידה היתה על גבי בית בית קנה עלייה
 לא או דלמא בבית אשתמש באכסדרה לא
 תמש בה ובתוריהו קנה תיקי; וכלי וכו'
 גומר בחזקתו ומשום דלא ליקני לביתיה
 לבנו גדול בבית קנאו לא ידע' מאי טע

ואו ע"ז הבוט אחיו ואמאי וזי אשת מאי עבידתה ליהוית וירשת נכבדלה אמר ר' ירמיה' שמעון בן הבוט אחיו לזי הוי לראובן כי אן אבתי ושמעון שנשאל האי הוי יורש מה אמר וכו' ומכאן שפלגי ירושת שמעון לראובן אע"ז שנתן ירושתו ע"ז אחיזתיה בביתו כעלה מפני ירדנה בידן אחים. אצטריך ללוק דתת' אמנית לא אורחה היא למיטרת' אחרוני' ואצ"ל דלפ"י הוה ר' יוחנן דירושתה היא: מהו דאמר חולוי' חולאי' בביתיה. אצ"ל דקפמהו ראו מה שהניח לו כ' כ"ה הוה ר' יוחנן דירושתה מטיניו ראו דכאמרי לקמן: דוקא שהשנואנו שם גדול. משום דקדור' לזי דעתיה שיהיה. משום דבית' רוח' ודעליה חולוי' דעליה' לא משתכח' בבית' כלל. ואז' חמצי' מהו מל' עזיה' לא מהמחש' לא קנה. וכן שם ב' שנים וז' לפנים וזו משום דחצי' משכנ' שוכנ' מהו מ' מאמרין כ' כ"ה בית' לא קנה. וקשיא לר' חנינא דאמר לעיל דבית' קני: כגון שהיה שמשו' במתא. כ' שן וכל' קינ' מהו מ' עציצי'. כל' שמשמי' צ"ל קרבי' גיגים: ושינוהו ר' יקנא דל' שטר' מהנה וכל' קני'. לא כשנאה לא אפטרסוהו. שזי הוהנן לו כל' כניב' כדור' לא

(א) נראה דש"ל פשיטא הואיל ויורשת היא מה לי היא

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי פ"ט מהלכות
נחלות הלכה ב ועי'
ההשגות ובמ"מ סמג עשין
צב טוש"ע חור"מ סי' רפז
סעיף א עי' מ"מ כ"מ ל"מ:
ל"ה ב מיי שם הלכה ה
טוש"ע שם סעיף ב:

וְלֹא קִנְיָהּ:
 טוֹשֵׁעַ שֶׁסָּעִיף אֶל:
 מֵלֶכֶת וְזִכְיָהּ וּמִתְנָה
 עֲשֵׂי שְׁכָנָה וְעֵשֶׂי פֶּה
 טוֹשֵׁעַ אֶהְיֶה כִּי כֵּן עֲשֵׂי אֶל:
 טוֹשֵׁעַ אֶהְיֶה כִּי כֵּן עֲשֵׂי אֶל:
 טוֹשֵׁעַ שֶׁסָּעִיף אֶל:
 וְלֹא קִנְיָהּ:

למ"ב כ מ"י שם טו"ע שם
סעיף ד [וקנה אחד]:
מ ל מ מ"י שם הל' טו
טו"ע שם סעיף ב:
מ"ג ג מ"י שם טו"ע שם
סעיף א:

מב ש מי' פ"ו מהלכות
מכירה הלכה ח ופ"ג
הל' זבייה ומתנה הל' ג
ממג עשין פב טוש"ע ח"מ
ק"י סו סעיף יט וסי' קכו
סעיף א:

מוסף רע"י

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

ה' יורשת עסקינן כגון שנש
אח"כ מת שמעון בלא יורש
עלה דודה הוא. ואם אמרה
ה' דהוא לעצמה אלא בסתמא
הואיל דאמרה ראו כו' דלא
השילא משום תולה ראו כו'
ה' שייכא גבי בית. דייכא
דבפנימית ישחמש בחיצונה
די פירותיו של אביי. צבורין
כהלכתא. שיהו עיקר כהלכה
נן טעמא מאי לא תקנה כיון